

IV

(Akty przyjęte przed dniem 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu WE, Traktatu UE i Traktatu Euratom)

DECYZJA KOMISJI

z dnia 24 marca 2009 r.

w sprawie pomocy państwa C 47/05 (ex N 86/05) udzielonej przez Grecję na rzecz Hellenic Vehicle Industry SA (ELVO)

(notyfikowana jako dokument nr C(2009) 1476)

(Jedynie tekst w języku greckim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/273/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 27 maja 2002 r. Komisja otrzymała skargę dotyczącą domniemanej pomocy przyznanej przez władze greckie na rzecz przedsiębiorstwa ELVO – Hellenic Industry SA („ELVO”).
- (2) Po zakończeniu długiej wymiany uwag z władzami kraju pismem z dnia 7 grudnia 2005 r. Komisja powiadomiła Grecję, że podjęła decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do przedmiotowej pomocy.
- (3) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽²⁾. Komisja zaprosiła zainteresowane strony do zgłaszania uwag dotyczących przedmiotowego środka pomocy.
- (4) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.
- (5) Pismem z dnia 1 marca 2006 r. Grecja przedstawiła swoje uwagi dotyczące decyzji Komisji w sprawie wszczęcia postępowania. Kolejne informacje Grecja przedstawiła w pismach z dnia 26 lipca 2006 r., 28 lipca 2006 r., 2 sierpnia 2006 r., 22 czerwca 2007 r., 2 lipca 2007 r., 31 sierpnia 2007 r., 6 września 2007 r., 18 października 2007 r., 22 lutego 2008 r. oraz 20 sierpnia 2008 r.

- (6) Spotkanie urzędników Komisji oraz władz greckich w obecności przedstawicieli ELVO odbyło się dnia 4 maja 2007 r.

2. STAN FAKTYCZNY**2.1. Beneficjent**

- (7) ELVO jest przedsiębiorstwem z siedzibą w Salonikach, w Grecji, produkującym pojazdy wojskowe, pojazdy cywilne i części zamienne. ELVO jest głównym dostawcą pojazdów silnikowych dla greckich sił zbrojnych.
- (8) Zgodnie z dostępnymi informacjami przedsiębiorstwo produkuje następujące typy pojazdów: autobusy, trolejbusy, wywrotki, śmieciarki, cysterny, wozy strażackie, odśnieźarki, pojazdy do transportu samolotów, pojazdy do przewozu żurawi, traktory, ciężarówki, przyczepy, pojazdy sportowo-użytkowe (ang. *Sport Utility Vehicles*, SUVs), czołgi oraz pojazdy opancerzone.
- (9) Firma powstała w 1972 r. pod nazwą Steyr Hellas SA, produkowała wówczas traktory, ciężarówki, rowery i silniki. W roku 1987 nazwę przedsiębiorstwa zmieniono na ELVO, a rząd grecki stał się jego głównym akcjonariuszem.
- (10) W dniu 29 sierpnia 2000 r. w wyniku przetargu publicznego przedsiębiorstwo Mytilineos Holdings SA nabyło na mocy porozumienia o sprzedaży akcji 43 % akcji przedsiębiorstwa ELVO (w dalszej części dokumentu sprzedaż ta określana będzie jako „częściowa prywatyzacja”). W chwili obecnej rząd grecki jest właścicielem 51 % przedsiębiorstwa ELVO.
- (11) Firma zatrudnia obecnie około 672 osoby (dane z 2007 r.). Obroty firmy w 2007 r. wyniosły 84 mln EUR.

⁽¹⁾ Dz.U. C 34 z 10.2.2006, s. 24.

⁽²⁾ Zob. przypis 1.

2.2. Środki wsparcia

2.2.1. Zwolnienie z podatków na podstawie ustawy 2771/1999

- (12) W oparciu o art. 15 ust. 3 ustawy 2771/1999 przyjętej 16 grudnia 1999 r. państwo greckie zwolniło ELVO ze wszystkich zobowiązań wobec skarbu państwa związanych z podatkami oraz karami podatkowymi za lata od 1988 do 1998 (dalej „zwolnienie z podatków A”). Według władz greckich zwolnienie odpowiada kwocie w wysokości 1 193 753 186 GRD (3 503 310,89 EUR) ⁽³⁾, jaką przedsiębiorstwo ELVO było winne skarbowi państwa.
- (13) W uwagach odnoszących się do decyzji Komisji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE władze greckie poinformowały Komisję o dwóch kolejnych środkach wsparcia dla ELVO.

2.2.2. Zwolnienie z podatków zgodnie z ustawą 1892/90

- (14) Decyzją ⁽⁴⁾ podjętą w oparciu o art. 49 ustawy 1892/90 władze greckie zwolniły ELVO z podatku w kwocie 3 546 407,89 EUR (dalej „zwolnienie z podatków B”). Kwota ta odpowiada wysokości zobowiązań podatkowych ELVO od 1998 r. (daty poprzedniej kontroli podatkowej) do momentu sprzedaży akcji przedsiębiorstwu Mytilineos. Zwolnienie miało postać zwrotu przez administrację podatkową podatku zapłaconego uprzednio przez ELVO. Kwota ta obejmowała:

— 2 912 380,90 EUR, co odpowiadało kwocie podatku VAT zapłaconego przez ELVO po częściowej prywatyzacji, należnego za okres pomiędzy dniem 1 stycznia 2000 r. a dniem 29 sierpnia 2000 r., kiedy to nastąpiła częściowa prywatyzacja. Kwotę tę władze greckie wypłaciły w dwóch ratach w dniu 7 listopada 2002 r. (900 000 EUR) oraz dniu 6 lutego 2004 r. (2 012 318,90 EUR),

— 634 088,99 EUR, co odpowiadało wielkości podatku zapłaconego przez ELVO za lata obrotowe 1998, 1999 oraz 2000 (aż do częściowej prywatyzacji). Grecja nie wskazała dokładnej daty podatku.

2.2.3. Gwarancja pożyczkowa

- (15) W 1997 r. niemiecki bank Bayerische Hypo and Vereinsbank AG udzielił przedsiębiorstwu ELVO pożyczki w wysokości 23 008 134,635 EUR. Pożyczka była zabezpieczona gwarancją udzieloną przez rząd Grecji (dalej „gwarancja pożyczkowa”). ELVO nie przedstawiło żadnego zabezpieczenia udzielonej gwarancji, natomiast zapłaciło państwu opłatę w wysokości 1 % od tej kwoty. Władze greckie poinformowały Komisję, że pożyczka została wykorzystana do sfinansowania produkcji na potrzeby programów zaopatrzeniowych Ministerstwa

Obrony, a dokładnie produkcji [...] ^(*) dla greckiego wojska.

3. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA PRZEWIDZIANEGO W ART. 82 UST. 2

- (16) Jak wspomniano powyżej, pismem z dnia 7 grudnia 2005 r. Komisja poinformowała Grecję o swojej decyzji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do zwolnienia z podatków A, które uznała za pomoc państwa. Komisja miała wątpliwości odnośnie do zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem z uwagi na przedstawione poniżej przyczyny.
- (17) Podczas wymiany uwag, która poprzedziła decyzję o wszczęciu postępowania, Grecja przedstawiła argument, że art. 296 Traktatu WE ma zastosowanie w odniesieniu do całej działalności ELVO, ponieważ ELVO produkuje przede wszystkim pojazdy wojskowe przeznaczone dla greckich sił zbrojnych. Komisja zwróciła jednak uwagę na fakt, że ELVO produkuje również pojazdy cywilne oraz podwójnego zastosowania. Grecja nie wykazała, że ELVO korzystało ze zwolnienia z podatków jedynie w przypadku produkcji przeznaczonej do celów wojskowych, ani też że było to niezbędne dla podstawowych interesów obronnych kraju.
- (18) W związku z powyższym Komisja uznała, że jedynie część finansowego wsparcia udzielonego ELVO wspierała produkcję sprzętu wojskowego, objętą art. 296 Traktatu WE, oraz że pomoc udzielona w przypadku produkcji, w odniesieniu do której artykuł ten nie ma zastosowania, powinna zostać zbadana w ramach postępowania opartego na art. 88 ust. 2 Traktatu WE.
- (19) W tym samym piśmie Komisja zobowiązała Grecję, aby zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia Rady nr 659/1999 ⁽⁵⁾ przekazała informacje dotyczące szeregu kwestii, a mianowicie:
- informacje o jakiegokolwiek pomocy finansowej udzielonej ELVO ze środków publicznych,
 - dowody, że księgi przychodów i rozchodów związanych z produkcją cywilną (w tym podwójnego zastosowania) oraz produkcją wojskową były prowadzone rozdzielnie, oraz że pomoc wspierała jedynie produkcję sprzętu wojskowego,
 - dane dotyczące podziału obrotów pomiędzy poszczególne kategorie produktów (cywilne, podwójnego zastosowania oraz wojskowe).
- ## 4. UWAGI PRZEKAZANE PRZEZ WŁADZE GRECKIE
- (20) W następstwie decyzji Komisji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Grecja przedstawiła następujące uwagi.

⁽³⁾ Kwota w euro podana przez władze greckie.

⁽⁴⁾ Decyzję tę zastosowano jedynie w odniesieniu do porozumienia pomiędzy państwem greckim a Mytilineos dotyczącego sprzedaży akcji z dnia 29 sierpnia 2000 r.

^(*) Informacja objęta tajemnicą służbową.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

4.1. Inne środki pomocy

- (21) W odpowiedzi na nałożone na nią zobowiązanie Grecja poinformowała Komisję o opisanym powyżej zwolnieniu z podatków B oraz gwarancji pożyczkowej. Grecja oświadczyła, że ELVO nie uzyskało żadnego dodatkowego wsparcia ze środków publicznych.

4.2. Znaczenie art. 296 Traktatu WE

- (22) Grecja potwierdziła, że ELVO nie prowadziło odrębnej księgowości dla produkcji wojskowej i cywilnej. Jednakże jak utrzymywała Grecja, ELVO produkowało przede wszystkim sprzęt wojskowy. I tak w latach od 1987 do 1998 z „programami wojskowymi” wiązało się 85 % sprzedaży firmy. Nawet jeśli w 1999 r. sprzedaż w zakresie sprzętu wojskowego wyniosła zaledwie 54 %, była to sytuacja wyjątkowa, podyktowana realizacją umowy z 1997 r. na dostawę autobusów i trolejbusów dla różnych instytucji i organów publicznych (a w rzeczywistości w kolejnych latach 2000 – 2002 udział w sprzedaży sprzętu wojskowego powrócił do normalnego wysokiego poziomu: odpowiednio 64,61 %, 72,59 % i 98,40 %). W związku z tym, z wyjątkiem roku 1999, znakomita większość produkcji ELVO dotyczyła sprzętu wojskowego, do której mógłby mieć zastosowanie art. 296 Traktatu WE.

4.3. Zasada „private vendor”

- (23) O ile zwolnienia z podatków A i B nie byłyby objęte art. 296 Traktatu WE, powinny być rozpatrzone w kontekście częściowej prywatyzacji ELVO. Prywatyzacja odbyła się w drodze nieograniczonego przetargu, przy czym zainteresowanie udziałem w przetargu wyraziło osiem greckich oraz międzynarodowych przedsiębiorstw. Cztery z nich przedstawiły kwalifikowalne oferty. Oferta firmy Mytilineos została uznana za najlepszą.
- (24) W ramach procesu prywatyzacji władze greckie podjęły decyzję, że ELVO zostanie sprzedane bez zobowiązań podatkowych, znanych przed dokonaniem transakcji, oraz że zobowiązania podatkowe powstałe zanim dokonano sprzedaży i płatne z późniejszą datą również zostaną pokryte przez państwo greckie. Określone powyżej zasady stanowiły część warunków procedury przetargowej i były znane wszystkim oferentom (których oferty w konsekwencji odzwierciedlały oczekiwania związane z umorzeniem długów). Celem było uzyskanie jak najwyższej możliwej ceny za akcje (po potrąceniu umorzonych roszczeń podatkowych).
- (25) Grecja argumentuje, że przejęcie przez sprzedającego zobowiązań finansowych sprzedawanej jednostki, które nie zmaterializowały się do czasu zakończenia transakcji, jest szeroko przyjętą praktyką handlową w podobnych operacjach. Co więcej, władze greckie argumentują, że cena zapłacona przez Mytilineos (12 179 071 EUR) przyniosła im znaczący zysk netto, nawet po potrąceniu umorzonego długu podatkowego (5 129 298,12 EUR netto).

- (26) Grecja uważa, że postąpiła tak, jak postąpiłby prywatny sprzedający, chcący zmaksymalizować swoje zyski ze sprzedaży aktywów, w związku z czym zwolnienia z podatków A i B nie stanowiły pomocy państwa.

4.4. Program pomocy państwa N 11-1991

- (27) Władze greckie odniosły się również do programu pomocy N 11/91 zatwierdzonego przez Komisję pismem z dnia 11 lipca 1991 r. Program ten dopuszczał pomoc państwa w postaci umorzenia długu lub zamiany długów na udziały w kapitale w odniesieniu do prywatyzacji 208 konkretnych przedsiębiorstw sektora publicznego, wśród których znalazło się również ELVO. Niemniej jednak program wymagał wcześniejszego zgłoszenia pomocy Komisji w dwóch przypadkach:
- jeśli sprzedaż przedsiębiorstwa dokonana się za pośrednictwem procedury innej niż przetarg nieograniczony, tj. jako bezpośrednia sprzedaż osobie trzeciej,
 - jeśli przedsiębiorstwo działało w określonych sektorach, m.in. w przemyśle motoryzacyjnym⁽⁶⁾.

- (28) Władze greckie utrzymują, że umorzenie długów na podstawie ustawy 1892/90 miało miejsce w ramach tego programu pomocy. Umorzenie nie wymagało wcześniejszego zgłoszenia Komisji, ponieważ sprzedaż 43 % akcji ELVO nastąpiła w oparciu o otwartą procedurę przetargową, a ponieważ przedsiębiorstwo ELVO było producentem sprzętu wojskowego, nie mieściło się w kategorii producentów sektora motoryzacyjnego w rozumieniu przepisów w sprawie pomocy państwa.

5. OCENA

5.1. Artykuł 296 Traktatu WE

- (29) Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny środków wsparcia na podstawie przepisów w sprawie pomocy państwa należy przeanalizować twierdzenie Grecji dotyczące skutków prawnych art. 296 Traktatu WE.
- (30) Zgodnie z art. 296 ust. 1 lit. b) postanowienia Traktatu nie zabraniają państwu członkowskiemu podejmować środków, „jakie uważa za konieczne w celu ochrony podstawowych interesów jego bezpieczeństwa, a które odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi; środki takie nie mogą negatywnie wpływać na warunki konkurencji na wspólnym rynku w odniesieniu do produktów, które nie są przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych”. To postanowienie ma zastosowanie do produktów ujętych na liście sporządzonej przez Radę (zob. art. 296 ust. 2 WE), która zawiera m.in. (pkt 6 listy) „czołgi oraz specjalistyczne pojazdy bojowe: b) uzbrojone lub opancerzone pojazdy wojskowe, w tym pojazdy amfibijne; c) wozy opancerzone ...”.

⁽⁶⁾ Fr. „automobiles”.

- (31) Oznacza to, w stopniu, w jakim ma to znaczenie dla niniejszej sprawy, że postanowienia Traktatu WE w sprawie pomocy państwa nie mają zastosowania do środków dotyczących produktów ujętych na liście z 1958 r., pod warunkiem że takie środki uznane zostaną za konieczne w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa członkowskiego.
- (32) Zgodnie z orzecznictwem państwo członkowskie, które chce się powołać na postanowienia art. 296 WE, powinno dostarczyć dowody, że wyłączenia nie wykraczają poza granice wyjątkowych przypadków, których dotyczą⁽⁷⁾.
- (33) Początkowo Grecja argumentowała, że cała produkcja ELVO, a przynajmniej znacząca jej część, dotyczy sprzętu wojskowego objętego art. 296 ust. 1 lit. b) WE, w związku z czym nie można zastosować postanowień Traktatu w zakresie pomocy państwa, aby zakazać jakiegokolwiek pomocy państwa na rzecz ELVO.
- (34) Nie można się zgodzić z powyższym stanowiskiem. W świetle informacji dostępnych w tej sprawie jest oczywiste, że produkcja ELVO dotyczy nie tylko produktów objętych art. 296 WE, lecz także produktów które mogą mieć podwójne zastosowanie, bądź też przeznaczone są wyłącznie do użytku cywilnego (zob. motywy 8 i 17 powyżej). Już choćby z tego tylko względu Komisja nie może zaakceptować ogólnikowego zapewnienia, że postanowienia art. 296 ust. 1 lit. b) WE mają zastosowanie w przypadku działalności ELVO. Zastosowanie wyłączenia przewidzianego w tym artykule musi być oceniane indywidualnie dla każdego środka pomocy pod kątem jego celów i zakresu.
- (35) Komisja nie może zgodzić się z tezą, że postanowienia art. 296 WE mają zastosowanie w odniesieniu do przypadków zwolnień z podatków A i B. W rzeczy samej, z uwagi na brak odrębnej księgowości dla produkcji na potrzeby wojskowe i cywilne, nie można ustalić, czy środek przyniesie korzyść jedynie produkcji wojskowej.
- (36) Inaczej przedstawia się sprawa gwarancji pożyczkowej. Grecja wykazała, że gwarancja dotyczyła pożyczki zaciągniętej przez ELVO w celu realizacji zamówienia na pojazdy przeznaczone dla greckich sił zbrojnych. Pierwsze z zamówień dotyczyło [...], które ewidentnie ujęte są na liście sprzętu wojskowego objętego art. 296 WE. Drugie zamówienie dotyczyło [...], które *prima facie* można uznać za produkty podwójnego zastosowania, a co za tym idzie, postanowienia art. 296 WE miałyby tu zastosowanie jedynie gdyby sprzęt był przeznaczony wyłącznie na użytek wojska. W tym kontekście Grecja złożyła oficjalne oświadczenie, że [...] wyprodukowano zgodnie z wytycznymi greckich sił zbrojnych [...]. Komisja przyjmuje, że [...], z uwagi na swoją charakterystykę, znajdują się na liście produktów, o której mowa w pkt 30 powyżej, a w szczególności w pkt 6 lit. b) listy. Ponadto Grecja zapewniła Komisję, że wszystkie [...] zostały dostarczone [...] wyłącznie do użytku wojskowego, o czym zaświadcza pismo ministra obrony. Grecja oświadczyła również, że [...] przeznaczone są do wsparcia operacji wojskowych oraz, że zostały uznane za odpowiednie do tych celów [...]. Komisja uznaje, że przedmiotowe pojazdy są konieczne w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Grecji.
- (37) Komisji wystarczy, że zamówienie, na realizację którego udzielono gwarancji pożyczkowej, dotyczyło materiałów wojennych w rozumieniu art. 296 ust. 1 lit. b) WE oraz że gwarancja była niezbędna, aby sprzęt ten dostarczyć greckim siłom zbrojnym. W konsekwencji Komisja uznaje również, że gwarancja pożyczkowa jest wyłączona z postanowień Traktatu WE w sprawie pomocy państwa na mocy wyjątku ustanowionego w art. 296 ust. 1 lit. b) WE.
- (38) Poniższa analiza sprawy pod kątem zgodności z przepisami w sprawie pomocy państwa dotyczyć będzie zatem jedynie zwolnień z podatków A i B.

5.2. Istnienie pomocy państwa

5.2.1. Pojęcia zasobów państwowych, selektywności, wpływu na wymianę handlową i zakłócenia konkurencji

- (39) Na mocy art. 87 ust. 1 Traktatu „wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi” chyba że pomoc taką można uzasadnić na podstawie art. 87 ust. 2 lub 3 Traktatu WE. Pojęcie pomocy państwa obejmuje nie tylko bezpośrednie przekazanie zasobów państwowych, np. w formie dotacji, lecz również przypadki, kiedy państwo umarza roszczenia wobec beneficjenta, a zatem rezygnuje z dochodu.
- (40) Komisja uważa, że zwolnienia z podatków A i B stanowią pomoc państwa, ponieważ dotyczą podatków stanowiących zasoby państwowe oraz wybiórczo zapewniają korzyść przedsiębiorstwu ELVO, które w przeciwnym przypadku musiałyby uregulować swoje zobowiązania. Zwolnienia z podatków należy bezsprzecznie przypisać działaniom państwa, ponieważ doszły do skutku dzięki środkom podjętym przez organy państwowe (w przypadku zwolnienia z podatków A było to prawodawstwo, natomiast w przypadku zwolnienia z podatków B – decyzja administracji podatkowej o zwrocie podatku). Ponieważ pomiędzy państwami członkowskimi istnieje konkurencja i wymiana handlowa w branży motoryzacyjnej, korzyści finansowe faworyzujące ELVO w stosunku do konkurentów zakłócają konkurencję lub grożą jej zakłóceniem oraz wpływają na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

⁽⁷⁾ W tym kontekście zob. wyrok Trybunału z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie C-337/05, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej (dotychczas nieopublikowany), pkt 42-49.

5.2.2. Kryterium korzyści: twierdzenie Grecji, że działała jak prywatny sprzedający

- (41) Grecja utrzymuje jednak, że zwolnienia z podatku A i B nie stanowią pomocy państwa, ponieważ nie zapewniają firmie ELVO żadnych korzyści, których nie mogłaby uzyskać w normalnych warunkach rynkowych. Jak przedstawiono w motywach 23–26 niniejszej decyzji, Grecja uważa, że jej działania były dokładnie takie, jakie podjąłby każdy inny prywatny przedsiębiorca w podobnych okolicznościach.
- (42) Nie można zgodzić się z powyższym twierdzeniem.
- (43) Po pierwsze, Komisja zwraca uwagę na fakt, że chociaż Grecja, jak twierdzi, działała w taki sam sposób, w jaki działałby prywatny przedsiębiorca w podobnych okolicznościach, to, aby zapewnić wsparcie ELVO posłużyła się środkami leżącymi w wyłącznej kompetencji państwa: konkretną ustawą w przypadku umorzenia podatku w ramach zwolnienia z podatków A oraz decyzją władz podatkowych w przypadku zwolnienia z podatków B. Są to uprawnienia, z jakich prywatny przedsiębiorca nie mógłby skorzystać. Z definicji należy zatem wykluczyć, że państwo greckie postąpiło jak prywatny sprzedający działający w normalnych okolicznościach⁽⁸⁾.
- (44) Komisja zwraca również uwagę, że stawiana przez Grecję teza, jakoby umorzenie roszczeń podatkowych pozwoliło jej osiągnąć wyższą cenę netto (tj. cenę sprzedaży akcji po odjęciu dochodu z podatku, z którego zrezygnowała) za swoje akcje w ELVO od tej, jaką byłaby w stanie uzyskać, gdyby sprzedała akcje bez rezygnacji z roszczeń podatkowych, jest twierdzeniem bez pokrycia, na poparcie którego nie przedstawiono żadnych dowodów (jak np. porównania pomiędzy rzeczywistą ceną sprzedaży a szacunkową ceną akcji w alternatywnym scenariuszu). Z braku najmniejszej choćby przesłanki, że umorzenie podatku stanowiło racjonalną decyzję z punktu widzenia interesów, nie można zaakceptować twierdzenia Grecji, że tak właśnie było.
- (45) W związku z powyższym Komisja odrzuca argument Grecji, że ta działała jak wolnorynkowy przedsiębiorca i uznaje, że zwolnienia z podatków A i B przyniosły ELVO korzyści, jakich firma ta nie uzyskiwałaby w normalnych warunkach rynkowych.

5.2.3. Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa

- (46) Komisja uznaje, że zwolnienia z podatków A i B stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

5.3. Zgodność ze wspólnym rynkiem

5.3.1. Domniemana zgodność ze wspólnym rynkiem na podstawie programu N 11/91

- (47) W trakcie postępowania Grecja przedstawiła argument, że zwolnienia z podatków A i B, nawet jeśli stanowiłyby

pomoc państwa, wchodziłyby w zakres wyżej wymienionego programu pomocy, na który Komisja wyraziła zgodę w sprawie N 11/91, a w konsekwencji byłyby zgodne ze wspólnym rynkiem. Komisja jednakże nie może przychylić się do argumentów greckich władz, przedstawionych w motywach 27 i 28 powyżej.

- (48) Na wstępie Komisja pragnie zaznaczyć, że ustawa 1892/90, będąca przedmiotem decyzji Komisji N 11/91, miała zastosowanie jedynie w przypadku sprzedaży lub innej formy przekazania przedsiębiorstwa, bądź wszystkich jego aktywów, bądź też większości jego udziałów (art. 49 ustawy 1892/90). Jednakże w niniejszej sprawie jedynie 43 % akcji ELVO sprzedano prywatnemu inwestorowi, podczas gdy rząd Grecji zachował 51 % akcji. Już z tego tylko powodu Komisja wątpi, by częściowa prywatyzacja ELVO mogła zostać objęta wyżej wymienionym programem pomocy.
- (49) Nawet jeśli przyjąć, czysto teoretycznie, że umowa sprzedaży udziałów objęta jest programem pomocy N 11/91, w przypadku przedmiotowej sprawy nie spełniono warunków tego programu.
- (50) W rzeczy samej, nawet jeśli przyjąć – ponownie czysto teoretycznie – że definicja sektora motoryzacyjnego dla celów programu nie obejmuje produkcji pojazdów wojskowych, ELVO, jak wykazano powyżej, oprócz sprzętu czysto wojskowego wytwarza szeroką gamę pojazdów podwójnego zastosowania i cywilnych. Sama produkcja cywilna firmy wystarcza, aby dla celów programu zakwalifikować ELVO jako producenta sprzętu motoryzacyjnego.
- (51) W przypadku prywatyzacji firmy motoryzacyjnej, jak ELVO, wcześniejsze zgłoszenie środka pomocy Komisji jest w ramach programu zasadniczym wymogiem dotyczącym zgodności środka ze wspólnym rynkiem⁽⁹⁾. Grecja nie zgłosiła częściowej prywatyzacji ELVO, dlatego zwolnień z podatków A i B nie można uznać za zgodne ze wspólnym rynkiem na mocy programu.

5.3.2. Pozostałe argumenty na rzecz zgodności ze wspólnym rynkiem

- (52) Grecja nie przedstawiła innych argumentów przemawiających za zgodnością środka, Komisja zaś uważa, że brak innej podstawy prawnej, na mocy której można by uznać tę pomoc za zgodną ze wspólnym rynkiem.

⁽⁸⁾ Zob. wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie T-196/04 Ryanair (dotychczas nieopublikowany), pkt 84, 85 i 90.

⁽⁹⁾ Z orzecznictwa wynika, że jeśli zatwierdzony program pomocy nakazuje, aby określone formy pomocy (np. dotyczące przedsiębiorstw określonego sektora) zostały zgłoszone, taka pomoc jest wyłączona z zezwolenia, jakie wpisane jest w zatwierdzony program pomocy, i wymaga indywidualnego zgłoszenia. W związku z powyższym obowiązek zgłoszenia jest istotnym wymogiem, nie zaś jedynie kwestią przekazania informacji. Zob. sprawy połączone T-447/93, T-448/93 i T-449/93, AIE TEC i in., Rec. [1995], s. II-1971, pkt 129 i 135; sprawa C-169/95, Komisja przeciwko Hiszpanii, Rec. [1997], s. I-135, pkt 28-29; sprawy połączone T-132/96 i T-143/96, Freistaat Sachsen, Rec. [1999], s. II-3663, pkt 203; sprawy połączone C-57/00 P i C-61/00 P, Freistaat Sachsen, Rec. [2003], s. I-9975, pkt 114 i nast.

(53) W związku z powyższym Komisja uznaje pomoc państwa udzieloną na rzecz ELVO za niezgodną ze wspólnym rynkiem.

5.4. Określenie rozmiarów pomocy

(54) ELVO zwróciła pomoc państwa niezgodną ze wspólnym rynkiem. Jednakże jak Komisja przyznała w decyzji o wszczęciu postępowania, można uznać, iż w stosunku do części produkcji ELVO dotyczącej sprzętu wojskowego ma zastosowanie art. 296 ust. 1 lit. b) Traktatu. W tym wypadku pomoc, udzielona z korzyścią dla tej części produkcji, nie powinna zostać uznana za pomoc państwa, ponieważ była to pomoc konieczna w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Grecji. Powstaje pytanie, jak podzielić tę pomoc pomiędzy obie części produkcji.

(55) Pomoc państwa, której dotyczy niniejsza decyzja, nie została przypisana do konkretnej formy działalności, tj. nie była przypisana wyłącznie, aby finansować dany projekt. Komisja musi zatem określić, w jakim zakresie pomoc przyniosła korzyści produkcji sprzętu wojskowego, a w jakim – produkcji cywilnej. Szacunek ten komplikuje fakt, że firma ELVO nie prowadziła oddzielnej księgowości dla swojej działalności na potrzeby wojskowe i cywilne. W tych okolicznościach Komisja oprze swoją analizę na względnej wielkości obu części produkcji. Należy zatem ocenić stosunkowy udział każdego typu działalności. Komisja zwraca uwagę, że jakkolwiek pomoc udzielona ELVO, nie będąc przypisaną do finansowania konkretnej działalności, pokryła jednocześnie istniejące długi ELVO i przyniosła korzyści w przypadku finansowania przyszłych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę powyższe, Komisja uważa, że, aby ocenić w jakim zakresie pomoc przyniosła korzyści działalności związanej ze sprzętem wojskowym, a w jakim – cywilnym, nie wystarczy ograniczyć się jedynie do podziału pomiędzy produkcją wojskową i cywilną (tj. stosunkowego udziału każdego typu działalności) w roku, kiedy udzielono pomocy, lecz należy obliczyć średni udział każdej z działalności w odpowiednio długim okresie. Dodatkowo na rzecz przyjęcia średniej wartości z kilku lat przemawia również okoliczność, że stosunkowy udział obu typów działalności z roku na rok może ulec zasadniczej zmianie. I tak konkretny rok obrachunkowy może nie odzwierciedlać średniego podziału pomiędzy dwoma rodzajami działalności w dłuższym okresie działalności.

(56) Ponieważ nie istnieją odrębne księgi dla produkcji cywilnej i wojskowej, podział musi się odbyć na przybliżeniu. Komisja uważa, że podział pomiędzy sprzedażą ELVO na potrzeby programów wojskowych i dla odbiorców cywilnych, zgodnie z wyjaśnieniami Grecji, stanowi dopuszczalną podstawę przybliżonego rachunku, jaki udział w produkcji miał sprzęt wojskowy, a jaki – cywilny, oraz że wpływy ze zwolnień

z podatków A i B powinny zostać przypisane proporcjonalnie do tych wielkości⁽¹⁰⁾.

(57) Grecja przekazała informacje o wielkości sprzedaży ELVO w odniesieniu do programów wojskowych i odbiorców cywilnych. W okresie od 1987 r. do 2000 r. łącznie, tj. w okresie do którego miały zastosowanie zwolnienia z podatków, średnia ważona udziału sprzedaży na potrzeby programów wojskowych wynosi 79,9 %. Udział produkcji cywilnej wynosi zatem 20,1 %.

(58) Po zastosowaniu powyższych proporcji do zwolnień z podatków wielkość pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, jaką powinno zwrócić ELVO (wszystkie wartości zaokrąglone w górę do najbliższej pełnej jednostki walutowej), wynosi $1\,193\,753\,186\text{ GRD} \times 0,201 = 239\,944\,390\text{ GRD}$ w przypadku zwolnienia z podatków A, oraz $3\,546\,407,89\text{ EUR} \times 0,201 = 712\,827,99\text{ EUR}$ w przypadku zwolnienia z podatków B.

(59) Jednakże jeśli Komisja przyjmuje, że 79,9 % wpływów z państwowych pieniędzy sfinansowało działalność produkcyjną ELVO na potrzeby wojska, powinna również przyjąć, że 79,9 % wydatków firmy ponoszone byłoby przez część przedsiębiorstwa związaną z działalnością opartą na produkcji wojskowej. Ponieważ większa część produkcji ELVO ma charakter wojskowy, a także z uwagi na fakt, że ELVO nie prowadzi osobnych ksiąg dla swojej działalności cywilnej, istnieje ryzyko, że zwrot pomocy udzielonej na rzecz produkcji cywilnej, zostanie sfinansowany głównie ze środków, które w przeciwnym wypadku zostałyby przeznaczone na finansowanie działalności wojskowej. W związku z powyższym, aby odtworzyć warunki konkurencji, jakie miałyby miejsce bez udziału pomocy państwa oraz, aby zapobiec dodatkowej pomocy na rzecz działalności cywilnej, Grecja będzie musiała zagwarantować, że zwrot pomocy nastąpi wyłącznie ze środków odpowiadających dochodom z cywilnej produkcji ELVO⁽¹¹⁾.

(60) Niniejsza decyzja pozostaje bez uszczerbku dla stanowiska, jakie może zająć Komisja w sprawie zgodności przedmiotowych środków z zasadami wspólnego rynku, zwłaszcza w zakresie zamówień publicznych i koncesji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa w wysokości 239 944 390 GRD oraz 712 827,99 EUR, która została w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu WE przyznana przez Grecję na rzecz ELVO, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

⁽¹⁰⁾ W celu porównania z podobnym założeniem zob. decyzję Komisji z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie pomocy państwa C 16/04 udzielonej przez Grecję na rzecz Stoczni Helleńskich (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym, dostępna na stronie http://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/).

⁽¹¹⁾ Zob. wyrok w sprawie C 16/04, przywołany w przypisie 10, a zwłaszcza pkt 340 i nast.

Artykuł 2

1. Grecja odzyskuje od beneficjenta pomoc, o której mowa w art. 1. Pomoc odzyskuje się wyłącznie z dochodów ELVO uzyskanych z działalności cywilnej.

2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres, począwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjenta, do dnia jej faktycznego odzyskania.

3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽¹²⁾.

Artykuł 3

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.

2. Grecja zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 4

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Grecja przekazuje Komisji następujące informacje:

a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od beneficjenta (w tym zakresie Grecja wskazuje przede wszystkim dokładną datę zwrotu kwoty

634 088,99 EUR odpowiadającej zwolnieniu z podatku B (zob. motyw 14 tiret drugie));

b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;

c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy.

2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1, Grecja na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Grecja bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Grecja dostarcza również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 24 marca 2009 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji

⁽¹²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1).

Informacje na temat kwoty otrzymanej pomocy, kwoty pomocy do odzyskania i zwróconej kwoty pomocy

Dane identyfikacyjne beneficjenta	Całkowita kwota pomocy otrzymanej w ramach programu (*)	Całkowita kwota pomocy do odzyskania (*) (Kwota główna)	Całkowita kwota zwrócona do tej pory (*)	
			Kwota główna	Odsetki

(*) W mln w walucie krajowej.